

Қазақстан Республикасы Экология және табиғи ресурстар министрлігі
«Қазгидромет» Республикалық мемлекеттік мекемесі
Экологиялық мониторинг департаменті

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҚОРШАҒАН ОРТА ЖАЙ-КҮЙІ ЖӨНІНДЕГІ АҚПАРАТТЫҚ БЮЛЛЕТЕНЬ

2026 жыл I тоқсан

Астана, 2026 ж

	МАЗМҰНЫ	
	Алғы сөз	3
1	Атмосфералық ауаның сапасы мониторингі	4
1.1	Атмосфералық ауаның сапасын бағалау	4
2	Жер үсті сулары сапасы мониторингі	5
2.1	Жер үсті сулары сапасын бағалау	5
3	Атмосфералық жауын-шашынның химиялық құрамы	8
4	Атмосфераның жерге жақын қабатының радиациялық гамма-фоны	9
5	Жоғары және экстремалды жоғары ластану жағдайлары туралы мәліметтер*	11
	Қосымша 1	13
	Қосымша 2	14
	Қосымша 3	14
	Қосымша 4	15
	Қосымша 5	16
	Қосымша 6	16

АЛҒЫ СӨЗ

Ақпараттық бюллетень Қазақстан Республикасының аумағында қоршаған ортаның жай-күйі туралы мемлекеттік органдар мен халықты ақпараттандыруға арналған

«Гидрометеорологиялық және экологиялық мониторингі дамыту» 039 бюджеттік бағдарламасының «Қоршаған орта жай-күйіне бақылау жүргізу» 100 ішкі бағдарламасы шеңберінде құрылады.

Бюллетень ұлттық гидрометеорологиялық қызметтің бақылау желісіне қоршаған орта жай-күйіне мониторинг жүргізу жөнінде «Қазгидромет» РМК арнайы бөлімшелерімен орындалатын жұмыс нәтижелері бойынша дайындалған.

Қалалар мен облыстар бөлінісінде ҚР Қоршаған орта объектілері сапасының жай-күйіне мониторинг жүргізу нәтижелері «Қазгидромет» РМК www.kazhydromet.kz ресми сайтында Қазақстан Республикасы өңірлердің қоршаған орта жай-күйі жөніндегі ақпараттық бюллетендерінде орналастырылған.

2019 жылдан бастап жеке желілерді ұйымдастырушылар ҚР ЭТРМ келісімі бойынша жеке автоматты станциялар/датчиктердің көмегімен Қазақстанның атмосфералық ауасының сапасын өлшеуді жүзеге асырады және мониторинг нәтижелері AirKz мобильді қосымшасына және «Қазгидромет» РМК интерактивті картасында көрсетіледі.

Қазіргі уақытта «Қазгидромет» РМК жоғарыда көрсетілген ақпараттық желісіне Қазақстанның жеке желілерінің 14 станциясының/өлшеу датчиктерінің деректері интеграцияланған.

1. Атмосфералық ауаның сапасы мониторингі

Қазақстан Республикасының аумағындағы атмосфералық ауаның мемлекеттік мониторингі қоршаған ортаның экологиялық мониторингі жүйесі шеңберінде жүзеге асырылды және 175 бақылау бекетінде 70 елді мекенді қамтыды, оның ішінде 44 – қол күшімен сынама алу және 131 – автоматты (1-қосымша).

Атмосфералық ауаны бақылау лақтаушы заттардың кең спектрін қамтиды: *PM-2,5 қалқыма бөлшектер, PM-10 қалқыма бөлшектер, шаң, күкірт диоксиді, көміртегі оксиді, азот диоксиді, азот оксиді, озон, формальдегид, фенол, сондай-ақ ауыр металдар (кадмий, мыс, мышьяк, қорғасын, хром, никель, мырыш) және арнайы лақтаушы заттар.*

Олардың құрамын бағалау «Қалалық және ауылдық елді мекендердегі атмосфералық ауаға қойылатын гигиеналық нормативтерге» сәйкес жүргізіледі (2-қосымша).

1.1. 2026 жылғы 1 тоқсанда атмосфералық ауа сапасын бағалау

Қазақстан Республикасындағы атмосфералық ауаның сапасын бағалауды реттейтін негізгі нормативтік құжат «Қазақстан Республикасының атмосфералық ауасының ластануына мониторингті ұйымдастыру және жүргізу» нұсқаулық-әдістемелік құжаты (15.07.2025 жылғы № 624-Ө Бұйрығы) (3-қосымша) болып табылады.

2026 жылдың 1 тоқсанда 70 елді мекеннің ішінен атмосфералық ауаның ластануының төмен деңгейіне 33 елді мекен, көтеріңкі деңгейге – 16 елді мекен, жоғары деңгейге – 9 елді мекен, өте жоғары деңгейге – 4 елді мекен жатқызылды (1-кесте).

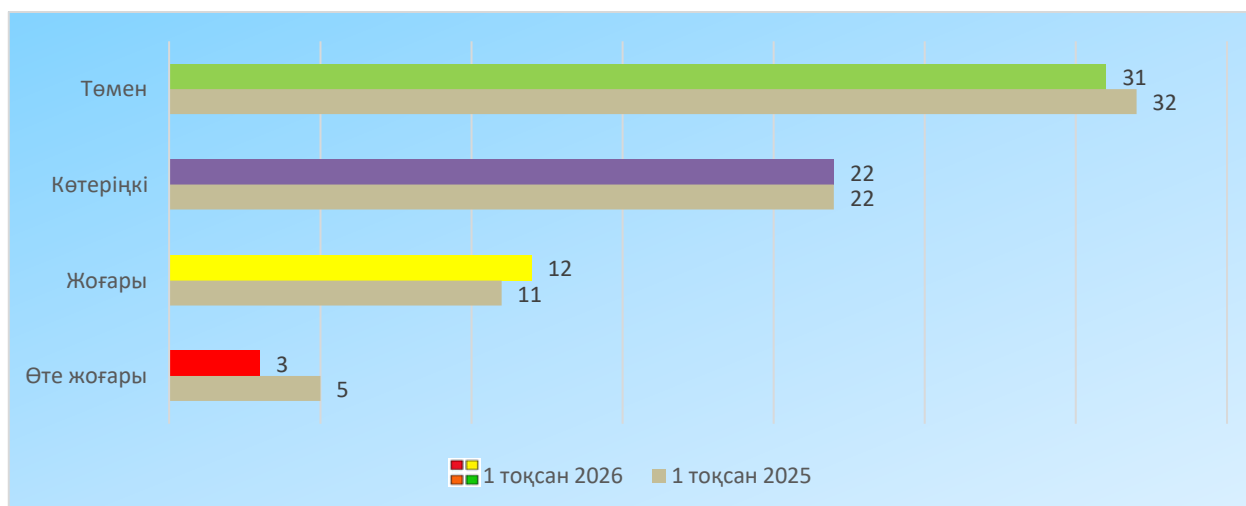
Кесте 1

Елді мекендер бойынша ауаның ластануы

Ластану деңгейі	Елді мекендердің атауы
Төмен	33 елді мекен: Көкшетау, Орал, Тараз, Екібастұз, Атбасар, Жаңаөзен, Ақсу, Ақсай, Жаңатас, Қаратау, Кентау, Лисаков, Рудный, Саран, Степногорск, Шемонаиха, Щучинск қалалары, Әйтеке би, Ақсу, Әуезов, Бестөбе, Бурабай, Глубокое, Индерборский, Бейнеу, Қарабалық, Састөбе, Төретам ауылдары, Ақай, Бөрлі, Қордай, Мақат, Шиелі кенттері
Көтеріңкі	22 елді мекен: Шымкент, Ақтөбе, Ақтау, Қостанай, Семей, Талдықорған, Петропавл, Қызылорда, Балқаш, Жаркент, Құлсары, Қандыағаш, Арқалық, Жітіқара, Арал, Хромтау, Шу, Алтай Аягөз қалалары, Жанбай а., Кенкияк, Ганюшкино кенттері
Жоғары	12 елді мекен: Алматы, Атырау, Өскемен, Риддер, Теміртау, Сәтбаев, Павлодар, Түркістан, Талғар, Астана қалалары, Шұбаршы, Қызылсай кенттері
Өте жоғары	3 елді мекен: Қарағанды, Жезқазған, Абай

Атмосфералық ауадағы негізгі ластаушы заттар – қалқыма бөлшектер (шаң), қалқыма бөлшектер PM-2,5, қалқыма бөлшектер PM-10, күкірт диоксиді, көміртегі оксиді, азот диоксиді, аммиак, күкіртсутек, фенол.

Есепті кезеңде ластану деңгейі төмен елді мекендер санының ұлғаюы, сонымен қатар деңгейі көтеріңкі және өте жоғары елді мекендер санының азаюы байқалады. Ластану деңгейі жоғары елді мекендердің саны шамалы өсті (1-сурет).

1-сурет. 2025 және 2026 жылғы 1 тоқсанда елді мекендердің саны бойынша атмосфералық ауа мониторингінің нәтижелерін салыстыру

2. Жер үсті су сапасының мониторингі

Жер үсті суларының гидрохимиялық көрсеткіштері бойынша су сапасын бақылау **218** гидрохимиялық тұстамада орналасқан **81** су объектісінде жүргізілген, олар: **78** өзен, **3** арна (4-қосымша).

Жер үсті суларын зерттеу кезінде су сынамаларында су сапасының **60-қа дейін** физикалық және химиялық көрсеткіштері анықталады: *температура, қалқыма заттар, түсі, мөлдірлігі, сутегі көрсеткіші (pH), еріген оттегі, ОБТ₅, ОХТ, құрамында тұз бар негізгі иондар, биогенді элементтер, органикалық заттар (мұнай өнімдері, фенолдар), ауыр металдаөз.*

Гидробиологиялық (токсикологиялық) көрсеткіштер бойынша жер үсті суларының су сапасы мониторингі Қарағанды, Шығыс Қазақстан, Атырау облыстары аумақтарындағы **16** су объектісінде жүргізілді. Зерттелетін объектідегі судың өткір уыттылығын анықтауға арналған **119** сынама талданды.

2.1 2026 жылғы наурыздағы жер үсті суларының сапасын бағалау

Қазақстан Республикасының су объектілерінің су сапасын бағалауға арналған негізгі нормативтік құжаттар «Жерүсті су объектілеріндегі және (немесе) олардың учаскелеріндегі су сапасын сыныптаудың бірыңғай жүйесі»

(СРИМ 04.06.2025 жылғы № 111-НҚ бұйрығы) (бұдан әрі - Бірыңғай сыныптау) болып табылады.

2 кесте

ҚР су объектілерінің су сапасы Бірыңғай сыныптау бойынша

Су сапасының сыныбы*	Су пайдалану санаттарының сипаттамасы	2026 жылғы 1 тоқсандағы су объектілері және сапа көрсеткіштері
1 сынып <i>(өте жақсы сапа)</i>	- бұл кластағы жер үсті сулары су пайдаланудың барлық түрлеріне (санаттарына) арналған.	6 су объектісі (<i>6 өзен</i>): Бадам, Ақсу (Түркістан обл.), Қатта –бүгүн, Баянкөл, Шарын, Талғар өзендері
3 сынып <i>(орташа ластанған)</i>	-суды пайдаланудың осы класындағы суды албырт балықтарын өсіру үшін пайдалану қажет емес, ал оларды ауыз су-шаруашылық мақсатында пайдалану үшін тазартудың неғұрлым тиімді әдістері қажет. Суды пайдаланудың барлық басқа санаттары үшін (рекреация, суару, өнеркәсіп) осы кластың түрлері шектеусіз жарамды.	40 су объектісі (<i>38 өзен, 2 арна</i>): Беттібұлақ (ОБТ5, магний, мыс), Ащылыайрық (аммоний –ион, мыс), Талас (ОХТ, сульфаттар,магний), Шу (ОБТ5,ОХТ, сульфаттар, магний), Ақсу (Жамбыл обл.) (ОБТ5, ОХТ, сульфаттар, магний, жалпы темір), Үй (ОБТ5, жалпы темір, минерализация, магний, сульфаттар), Жайық (жалпы фосфор, ОБТК5, ОХТ, магний), Шаған (магний, ОБТ5, жалпы фосфор), Деркөл (жалпы фосфор, ОБТ5, магний, жалпы темір), Елек (БҚО) (жалпы темір, ОБТ5, магний), Шыңғырлау (ОБТ5, магний), Сарыөзен (ОБТ5, жалпы темір, магний, жалпы фосфор), Қараөзен (жалпы темір, ОБТ5, магний, жалпы фосфор), Ертіс (Павлодар обл.) (мыс), Усолка (мыс), Сырдария (сульфаттар, аммоний –ион, минерализация, жалпы темір, магний,мыс), Арыс (сульфаттар), Перетаска тармағы (ОБТ5 ОХТ, магний, мұнай өнімдері), Яик тармағы (ОХТ5, ОХТ ,магний, мұнай өнімдері), Қиғаш (ОБТК5, ОХТ, магний, мұнай өнімдері), Шаронов тармағы (ОБТ5, ОХТ, магний, мұнай өнімдері), Қара Ертіс (мыс), Бұқтырма (мыс), Емел (магний, сульфаттар, мыс, марганец, фторидтер, ОБТ5), Үржар (мыс), Кіші Алматы (мыс), Есентай (мыс), Үлкен Алматы (мыс), Іле (магний, жалпы фосфор, мыс), Шілік (мыс), Есік (мыс), Қаскелен (мыс), Қарқара (магний), Түрген (мыс), Темірлік

		(магний,мыс), Лепсі (жалпы темір), Ақсу (Алматы обл.) (жалпы темір, мыс), Қаратал (жалпы темір) өзендері, Қ.Сәтпаев атын (сульфаттар, магний, жалпы темір, марганец), Көшім арнасы (жалпы фосфор, ОБТ5, магний, жалпы темір).
4 сынып (ластанған)	-суды пайдаланудың осы класындағы сулар гидроэнергетика, тау-кен өндірісі, гидротранспортты қоса алғанда, суару және өнеркәсіптік су пайдалану үшін ғана жарамды. Суды пайдаланудың осы класындағы суды ауыз су-шаруашылық мақсатына пайдалану үшін су қабылдағыштардағы суды қарқынды (терең) дайындау қажет.	15 су объектісі (14 өзен , 1 арна): Есіл (ОБТ5, қалқыма заттар, аммоний –ион, фенолдар), Ақбұлақ (ОБТ5, аммоний –ион, мырыш), Нұра (магний, хлоридтер, жалпы темір, марганец, минерализация, фосфаттар, құрғақ қалдық), Жабай (ОБТ5, аммоний –ион), Сілеті (ОБТ5, қалқыма заттар), Қылшықты (ОБТ5, қалқыма заттар, аммоний –ион, хлоридтер), Шағалалы (аммоний –ион), Тоқташ (сульфаттар, магний), Әйет (минерализация, магний), Торғай (ОБТ5), Ертіс (ШҚО) (мырыш), Аягөз (қалқыма заттар), Текес (жалпы фосфор), Қорғас (жалпы фосфор) өзендері, Нұра –Есіл арнасы (қалқыма заттар)
5 сынып (өте ластанған)	-бұл кластағы суларды тек өнеркәсіптік суды пайдалану және суару мақсаттары үшін тұндыру карталарында тұндыру әдістерін қолдану кезінде пайдалануға болады.	5 су объектісі (5 өзен): Асса (қалқыма заттар), Қарабалта (сульфаттар), Қара Кенгір (аммоний –ион, минерализация, құрғақ қалдық), Тоғызақ (минерализация), Оба (мырыш) өзендері
6 сынып (жоғары ластанған)	-бұл кластағы суларды тек гидроэнергетика, су көлігі мақсаттары үшін, су сапасының стандарттарын сақтауды қажет етпейтін пайдалы қазбаларды өндіру процестерінде пайдалануға болады. Басқа мақсаттар үшін суды пайдаланудың осы класындағы су ұсынылмайды.	13 су объектісі (13 өзен): Сарыбулак (хлоридтер, қалқыма заттар), Ақсу (Ақмола обл.) (магний, хлоридтер, минерализация), Соқыр (нитриттер, нитраттар, аммоний –ион, фосфаттар, жалпы фосфор), Шерубайнұра (нитриттер, аммоний –ион, фосфаттар, жалпы фосфор), Тобыл (минерализация, хлоридтер, магний, құрғақ қалдық), Обаған (минерализация, магний, хлоридтер, кальций, құрғақ қалдық), Желкуар (хлоридтер), Келес (қалқыма заттар), Брекса (мырыш), Тихая (мырыш), Үлбі (мырыш), Глубочанка (мырыш), Красноярка (мырыш) өзендері.

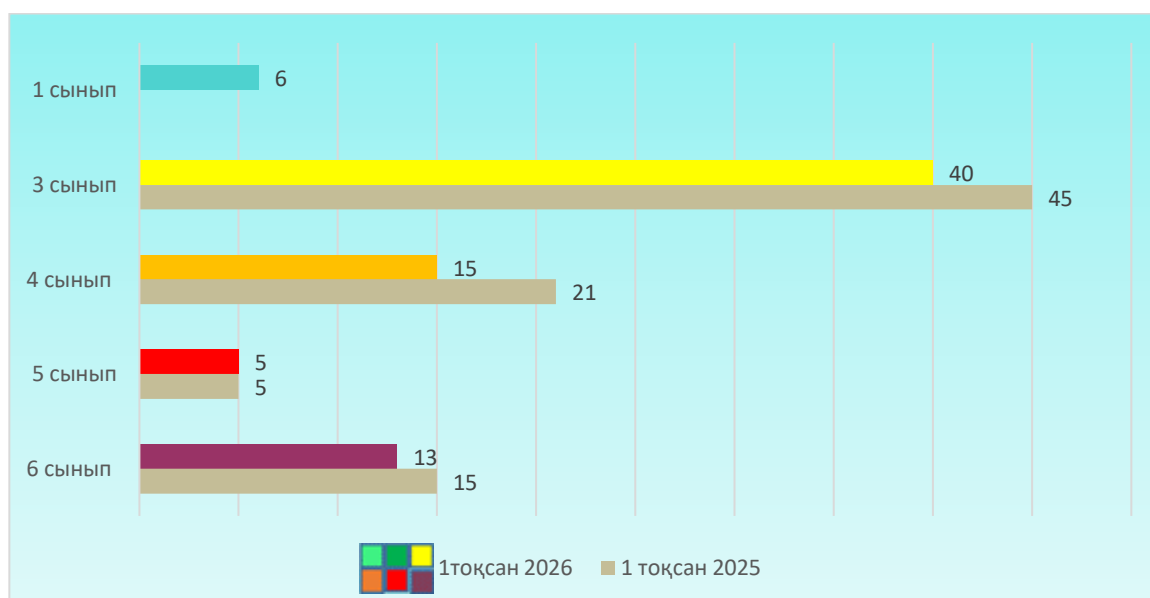
2-кестеде ҚР жер үсті су объектілерін сапа сыныптары бойынша мониторинг нәтижелері бойынша бөлу 2026 жылғы 1 тоқсан көрсетілген.

Есепті кезеңде жер үсті су объектілерінің саны ең көп **3 сыныбына** жатқызылады және объектілердің **40** құрайды. Нысандардың едәуір бөлігі **4 сыныбы – 15**.

Жер үсті су объектілерінің ең аз саны тіркелген **1 сыныпта** олардың саны сәйкесінше **6** су объектісін құрайды.

Жалпы алғанда, жер үсті су объектілерінің сапа кластары бойынша таралуы есепті кезеңдегі су сапасының **тұрақты** жай-күйін сипаттайды.

ҚР жер үсті су объектілеріндегі негізгі ластаушы заттар тұз құрамындағы басты иондар (кальций, магний, хлоридтер, минерализация, сульфаттар), биогенді және органикалық қосылыстар (аммоний-ионы, нитрит-ион, нитрат-ион, фосфаттар, жалпы фосфор, жалпы темір), ауыр металдар, бейорганикалық заттар (марганец, мырыш, мыс), қалқыма заттар, ОХТ, ОБТ₅, фенолдар және мұнай өнімдері болып табылады.

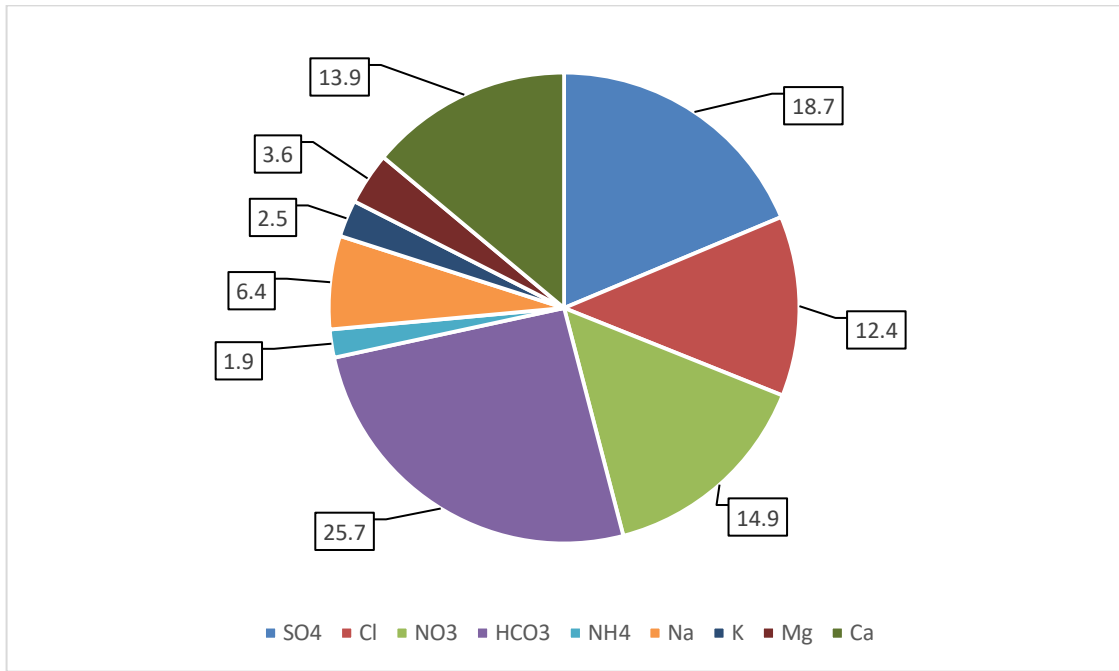

2 сурет. 2025 және 2026 жылғы 1 тоқсандағы ҚР жер үсті сулары сапасының нәтижелерін салыстыру.

Осылайша, есепті кезеңдегі жер үсті су объектілері мониторингінің нәтижелері алдыңғы кезеңмен салыстырғанда сапа кластары бойынша **айтарлықтай өзгеріссіз тұрақты** ретінде сипаттайды (2-сурет).

3. 2026 жылғы наурыздағы атмосфералық жауын-шашынның химиялық құрамы

Атмосфералық жауын-шашынның химиялық құрамын бақылау 47 метеостанцияда (МС) жүргізілді.

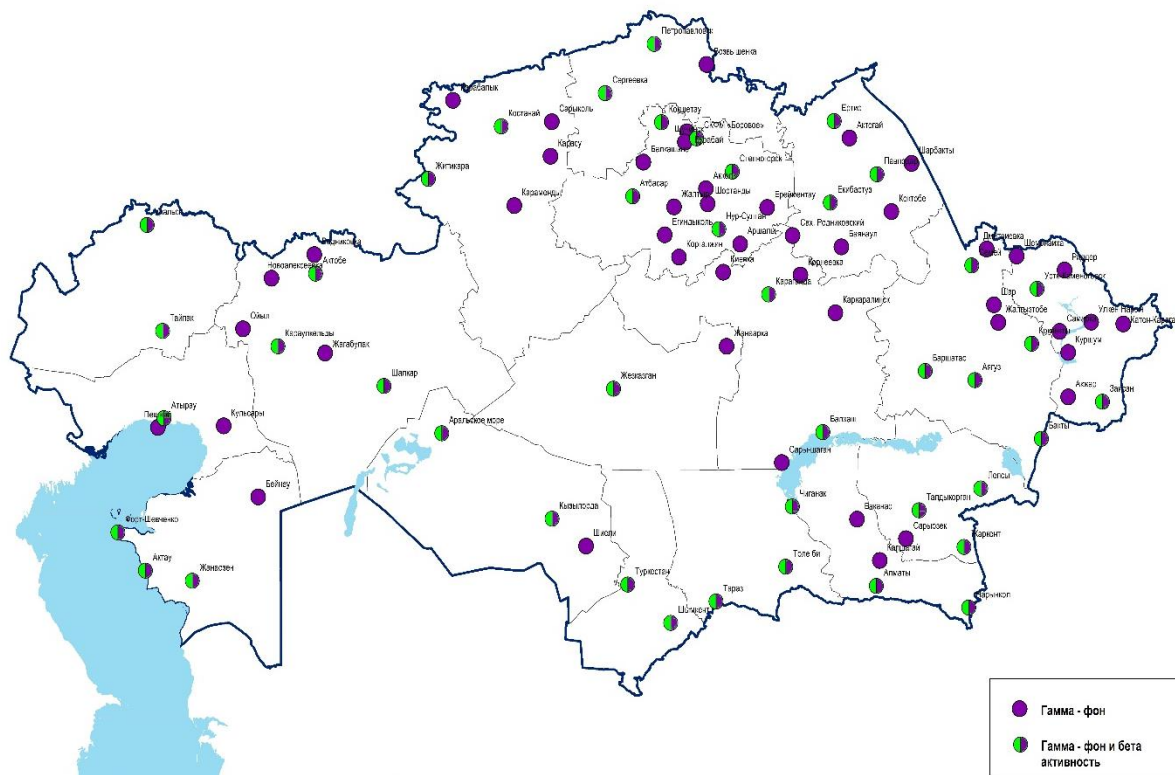

3-сурет. ҚР бойынша жауын-шашынның орташа иондық құрамы, %.

3-суреттен көрініп тұрғандай, Қазақстан Республикасының аумағы бойынша гидрокарбонаттар 25,7%, сульфаттар 18,7%, нитраттар 14,9%, кальций иондары 13,9%, хлоридтер 12,4%, натрий иондары 6,4%, магний иондары 3,6%, калий иондары 2,5%, аммоний 1,9% жауын-шашында басым болды.

4. Радиациялық жағдай

Қазақстан Республикасы аумағында гамма-фон (экспозициялық мөлшердің қуаттылығы) күн сайын 17 облыстың 89 метеорологиялық станциясында және 9 автоматты бекетте жүргізілді, ал атмосфераның жерге жақын қабатында радиоактивтердің түсу тығыздығына бақылау ауа сыналасын бес тәуліктік циклды горизонтальді планшеттер көмегімен алу 43 метеорологиялық станцияда жүзеге асырылды (сурет 4).

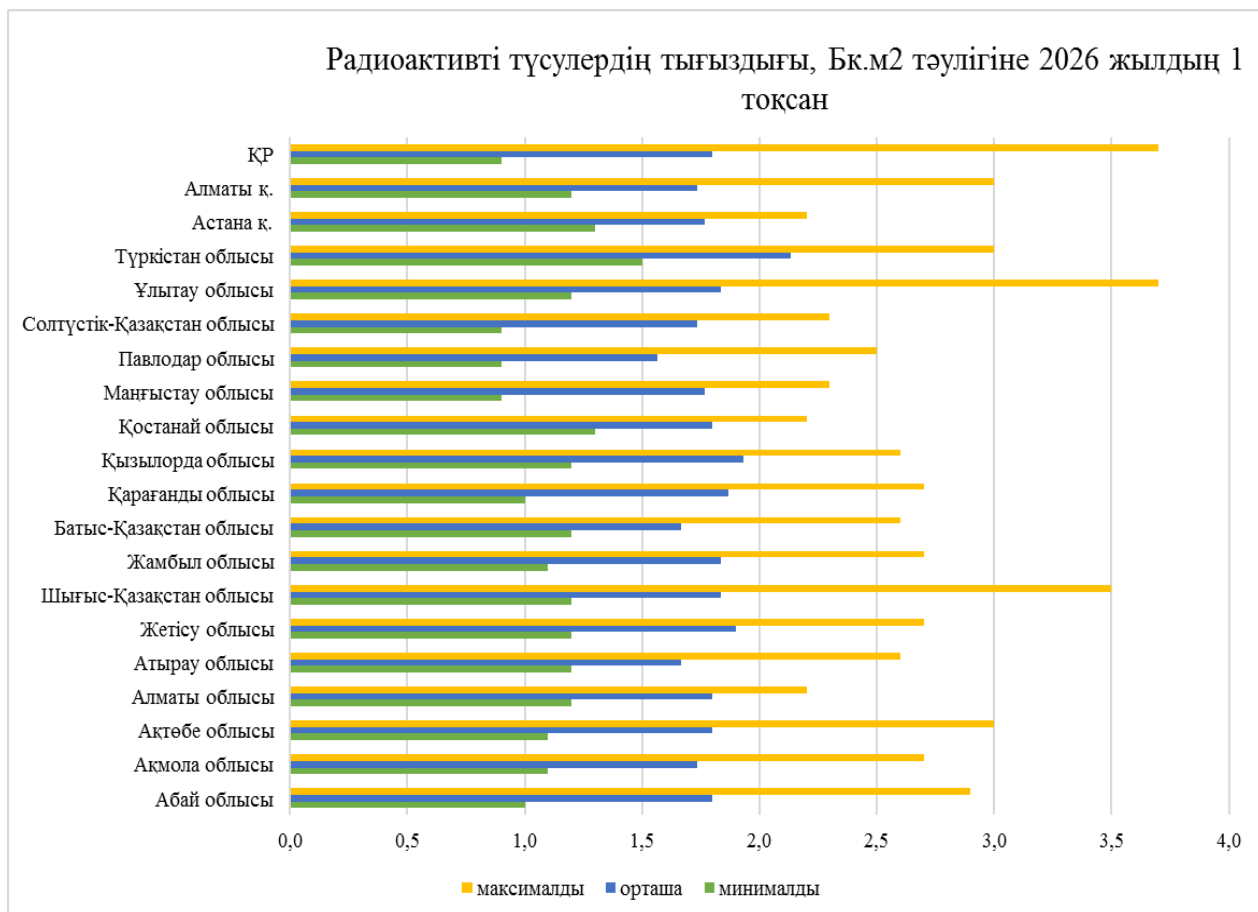
Сурет 4. Қазақстан Республикасының аумағында радиациялық гамма-фон деңгейін және радиоактивті түселердің тығыздығын байқауға арналған метеостанциялардың орналасу картасы

Сурет 5. Қазақстан Республикасының аумағы бойынша 2026 жылғы 1 тоқсандағы гамма-белсенділіктің (экспозициялық доза қуатының) өзгеруі

Жетісу облысында ең жоғары мән (0,35 мкЗв/сағ) байқалды. Ең төменгі мән (0,01 мкЗв/сағ) Маңғыстау облысында белгіленді.

Қазақстан Республикасы бойынша орташа радиациялық гамма-фон 0,13 мкЗв/сағ құрады, бұл нормативтік мәннен 0,57 мкЗв/сағ аспайды (сурет 5).

Сурет. 6. Қазақстан Республикасының аумағы бойынша 2026 жылғы 1 тоқсанға тәулігіне радиоактивті түсулердің тығыздығы, Бк/м2

Ең төменгі орта деңгей (0,9 Бк/м2) Павлодар және Солтүстік Қазақстан облыстарында байқалды. Ұлытау облысында жоғары көрсеткіш — 3,7 Бк/м2, бұл 110 Бк/м2 нормативтік деңгейден едәуір төмен (сурет 6).

5. Жоғары және экстремалды жоғары ластану жағдайлары туралы мәліметтер*

2024 жылғы 12 сәуірдегі № 323-ө бірлескен бұйрығына сәйкес «Қазгидромет» РМҚ қажетті шараларды қабылдау үшін қоршаған орта объектілерінің жоғары (ЖЛ) және экстремалды жоғары ластану (ЭЖЛ) жағдайлары туралы мемлекеттік органдарды жедел хабардар етуді қамтамасыз етеді.

Хабарламалар ҚР ЭТРМ Экологиялық реттеу және бақылау комитетінің Экология департаментіне, ҚР ТЖМ Төтенше жағдайлар департаментіне, Облыстық денсаулық сақтау басқармасына, ҚР ДСМ СЭБК санитарлық-эпидемиологиялық бақылау департаментіне және тиісті облыстардың әкімдіктеріне жіберіледі.

Атмосфералық ауаның жоғары ластануының (ЖЛ) 265 жағдайы тіркелді, оның ішінде: Қарағанды қаласы – 243 ЖЛ жағдайы, Атырау қаласы (жылжымалы зертхана нүктелерінде және NCOC компаниясы бекетінің деректері бойынша) – 19 ЖЛ жағдайы, Жезқазған қаласы – 3 ЖЛ жағдайы тіркелді. Атырау қаласы бойынша жоспардан тыс шығу – 9 ЖЛ жағдайлары.

Жер үсті суларында 8 су объектісінде 45 ЖЛ жағдайы: Тобыл өзені (Қостанай облысы) – 2 ЖЛ жағдайы, Желқуар өзені (Қостанай облысы) – 1 ЖЛ жағдайы, Үлбі өзені (Шығыс Қазақстан облысы) - 9 ЖЛ жағдайы, Красноярка өзені (Шығыс Қазақстан облысы)-2 ЖЛ жағдайы, Тихая өзені (Шығыс Қазақстан облысы)-4 ЖЛ жағдайы, Ертіс өзені (Шығыс Қазақстан облысы) – 4 ЖЛ жағдайы, Шерубайнұра өзені (Қарағанды облысы) –15 ЖЛ жағдайы, Соқыр өзені (Қарағанды облысы) – 8 ЖЛ жағдайы тіркелді.

**ЖЛ және ЭЖЛ жағдайлары және қабылданған шаралар туралы толығырақ ақпарат «Қазгидромет» РМК ресми сайтында «Экология» бөлімінде көрсетілген.*

Қазақстан Республикасының аумағындағы атмосфералық ауаның жай-күйін бақылау бекеттерінің тізбесі

№	Елді мекен	Бақылау бекеттерінің саны		№	Елді мекен	Бақылау бекеттерінің саны	
		Қол-күшімен сынама алу	Автоматты бақылау бекеті			Қол-күшімен сынама алу	Автоматты бақылау бекеті
1	Астана	4	6	36	Қордай к.		1
2	Көкшетау		2	37	Орал		4
3	Атбасар		1	38	Ақсай		1
4	Степногорск		1	39	Бөрлі		1
5	Щучинск		1	40	Қарағанды	4	3
6	Бурабай а.		2	41	Абай		1
7	Ақсу а.		1	42	Балқаш	3	1
8	Бестөбе а.		1	43	Жезқазған	2	1
9	Ақтөбе	3	3	44	Саран		1
10	Қандығаш		1	45	Сәтпаев		2
11	Хромтау		1	46	Темиртау	3	1
12	Шұбаршы		1	47	Қостанай	2	2
13	Кенкияқ а.		1	48	Арқалық		1
14	Алматы	4	12	49	Лисаковск		1
15	Талғар		1	50	Жігікара		1
16	Талдықорған		2	51	Рудный		2
17	Жаркент		1	52	Қарабалық		1
18	Атырау		7	53	Қызылорда	1	2
19	Кұлсары		2	54	Арал		1
20	Жанбай а.		1	55	Әйтеке би к.		1
21	Индерборский к.		1	56	Төретам		1
22	Мақат а.		1	57	Ақай к.		1
23	Ганюшкино к.		1	58	Шиелі к.		1
24	Өскемен		10	59	Ақтау	2	2
25	Алтай		1	60	Жанаөзен		2
26	Аягөз		1	61	Бейнеу а.		1
27	Риддер		3	62	Павлодар	2	5
28	Семей		4	63	Ақсу		1
29	Шемонаиха		1	64	Екібастұз	1	1
30	Әуезов к.		1	65	Петропавлов	2	2
31	Глубокое к.	1	1	66	Шымкент	4	2
32	Тараз	4	1	67	Кентау		1
33	Жанатас		1	68	Түркістан		3
34	Қаратау		1	69	Састөбе к.		1
35	Шу		1	70	Қызылсай		1

Қосымша 2

Елді-мекен ауасындағы ластаушы заттардың шекті жол берілген шоғырлары
(ШЖШ)

Қоспаның атауы	ШЖШ мәні, мг/м ³		Қауіптілік класы
	максималды бір ретгі	орта-тәуліктік	
Азот диоксиді	0,2	0,04	2
Азотоксиді	0,4	0,06	3
Аммиак	0,2	0,04	4
Бенз/а/пирен	-	0,1 мкг/100 м ³	1
Бензол	0,3	0,1	2
Бериллий	0,09	0,00001	1
Қалқыма заттар (бөлшектер)	0,5	0,15	3
PM 10 қалқыма бөлшектері	0,3	0,06	
PM 2,5 қалқыма бөлшектері	0,16	0,035	
Хлорлы сутек	0,2	0,1	2
Кадмий	-	0,0003	1
Кобальт	-	0,001	2
Марганец	0,01	0,001	2
Мыс	-	0,002	2
Күшала	-	0,0003	2
Озон	0,16	0,03	1
Қорғасын	0,001	0,0003	1
Күкірт диоксиді	0,5	0,05	3
Күкірт қышқылы	0,3	0,1	2
Күкіртті сутек	0,008	-	2
Көміртегі оксиді	5,0	3	4
Фенол	0,01	0,003	2
Формальдегид	0,05	0,01	2
Фторлы сутек	0,02	0,005	2
Хлор	0,1	0,03	2
Хром (VI)	-	0,0015	1
Мырыш	-	0,05	3

«Қалалық және ауылдық елді-мекендердегі атмосфералық ауаға қойылатын гигиеналық нормативтер»
(2022 жылғы 2 тамыздағы № ҚР ДСМ-70 СанЕН

Қосымша 3

Атмосфераның ластану индексінің дәрежесін бағалау

Градациялар	Дәрежесі		Атмосфера ластануының көрсеткіштері	Бір жылғы бағалау
	Атмосфераның ластануы			
I	Төмен		СИ ЕЖҚ, %	0-1 0
II	Көтеріңкі		СИ ЕЖҚ, %	2-4 1-19
III	Жоғары		СИ ЕЖҚ, %	5-10 20-49
IV	Өте жоғары		СИ ЕЖҚ, %	>10 >50

"Қазақстан Республикасы атмосфералық ауасының ластануы мониторингісін ұйымдастыру және жүргізу"
нұсқаулық-әдістемелік құжаты (15.07.2025 ж. №624-Ө бұйрығына 1-қосымша

2026 жылғы 1 тоқсандағы су объектілерінің тізімі

Өзен		Арна
1. өз. Қара Ертіс	47. өз. Обаған	1. Нұра -Есіл
өз. Ертіс (ШҚО)	48. өз. Желқуар	2. Көшім
өз. Ертіс (Павлодар обл.)	49. өз. Іле	3. Қ.Сәтбаев атындағы
2. өз. Бұқтырма	50. өз. Кіші Алматы	
3. өз. Брекса	51. өз. Үлкен Алматы	
4. өз. Тихая	52. өз. Есентай	
5. өз. Үлбі	53. өз.Шарын	
6. өз. Глубочанка	54. өз.Шілік	
7. өз. Красноярка	55. өз.Түрген	
8. өз. Оба	56. өз. Текес	
9. өз. Емел	57. өз. Қорғас	
10. өз. Аягөз	58. өз. Қаратал	
11. өз. Үржар	59. өз. Ақсу (Алматы обл.)	
12. өз. Усолка	60. өз. Лепсі	
13. өз. Жайық	61. өз.Баянкөл	
14. Перетаска тармағы	62. өз.Қарқара	
15. Яик тармағы	63. өз. Талғар	
16. өз. Қиғаш	64. өз. Темірлік	
17. Шаронов тармағы	65. өз. Есік	
18. өз. Эмбі	66. өз. Қаскелен	
19. өз. Елек	67. өз. Талас	
20. өз. Ор	68. өз. Асса	
21. өз. Қарғалы	69. өз. Шу	
22. өз. Темір	70. өз. Ақсу (Жамбыл обл.)	
23. өз. Шаған	71. өз.Қарабалта	
24. өз. Деркөл	72. өз.Тоқташ	
25. өз.Қараөзен	73. өз. Сырдария	
26. өз. Сарыөзен	74. өз. Бадам	
27. өз. Шыңғырлау	75. өз. Келес	
28. өз. Нұра	76. өз. Арыс	
29. өз. Қара Кенгір	77. өз.Қатта Бугунь	
30. өз. Шерубайнұра	78. өз. Ақсу (Түркістан обл.)	
31. өз. Соқыр		
32. өз. Есіл		
33. өз.Жабай		
34. өз. Беттібұлақ		
35. өз. Қылшықты		
36. өз. Шағалалы		
37. өз. Сілеті		
38. өз. Ақсу (Ақмола обл.)		
39. өз. Ащылыайрық		
40. өз. Ақбұлақ		
41. өз. Сарыбұлақ		
42. өз.Торғай		
43. өз. Тобыл		
44. өз. Әйет		
45. өз. Тоғызак		

46. өз. Үй		
Барлығы 81 су объектісі: 78 өзен және 3 арна		

Қосымша 5

Топырақты ластаушы зиянды заттар шоғырларының шекті жол берілген мөлшері

Заттардың атауы	Шекті рұқсат етілген шоғыр (бұдан әрі - ШРШ) топырақта мг/кг
Қорғасын (жалпы нысан)	32,0
Хром (жылжымалы нысан)	6,0
Күшала (жалпы нысан)	2,0
Сынап (жалпы нысан)	2,1

** «Тіршілік ету ортасының қауіпсіздігіне арналған гигиеналық нормативтерді бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2021 жылғы 21 сәуірдегі № ҚР ДСМ -32 бұйрығы*

Қосымша 6

Радиациялық қауіпсіздік нормативі

Нормаланатын шамалар	Дозалар шектері
Тиімді доза	Халық
	Кез келген соңғы 5 жыл ішінде орташа жылына 1 мЗв, бірақ жылына 5 мЗв артық емес

**«Радиациялық қауіпсіздікті қамтамасыз етуге қойылатын гигиеналық нормативтерді бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2022 жылғы 2 тамыздағы № ҚР ДСМ- 71 бұйрығы.*

**«ҚАЗГИДРОМЕТ» РМҚ
ЭКОЛОГИЯЛЫҚ МОНИТОРИНГ ДЕПАРТАМЕНТІ**

МЕКЕН-ЖАЙЫ:

**АСТАНА ҚАЛАСЫ
МӘҢГІЛІК ЕЛ ДАҢҒЫЛЫ, 11/1
ТЕЛ. 8-(7172)-79-83-33**

E [MAIL: ASTANADEM@METEO.KZ](mailto:ASTANADEM@METEO.KZ)